

„BALASSA BÁLINT IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI TÁRSASÁG”

Esztergom ősi kultúrájának megfelelő ifjú Társaság mutatkozott be vasárnap a gimnázium dísztermében nagy és előkelő közönség előtt. Írók és művészek tömörültek egy társaságba, akik Balassa Bálint hős költő szellemének védnöksége alá helyezvén magukat, hogy a magyar irodalom és művészet szolgálatába álljanak, irodalmi és zenei költészetet és művészetet egyesítve kultiválják, fejlesszék.

Első fellépése a Társaságnak máris nagy jövő zálogát képezi. Id. Zsolt Nándor a zenéért lelkesedő és fáradhatatlan művésznak vezetésével az Esztergomi Zenekedvelők Köre Gounod *Faust* hatalmas erővel előadott nyitánya volt bevezetője a Társaság matinéjének. Dr. Lepold Antal prel.-kanonok elnök választékos megnyitóbeszédében vázolta a Társaság célját. Üdvözölte a M. Tudományos Akadémia, a Kisfaludy- és Petőfi Társaságok kiküldött illusztris tagját: Császár Elemér egyetemi tanárt és a megjelent előkelő társaságot. Császár Elemér Balassa Bálint, az esztergomi bátyafalakon elesett hős költő emlékét méltatta. Dr. Bányai Kornél, az esztergomi tábor irodalmi, tudós polgáriskolai tanára felolvasásában behatóan foglalkozott Balassa XVI. századi zengzetes költészetének szépségeivel. Dr. Gerevich Tibor ny. egyetemi tanár Szent Ferenc körül kifejlődött képzőművészetet méltatta, amely tetőpontját a jelen művészeinél érte el. Előadását vetített képekkel illusztrálta. Homor Imre, a Társaság költőfőtitkárának ismertető jelentését hallgatta nagy érdeklődéssel a közönség. Dr. Lepold Antal elnök javaslatára a tudományos szakosztály tiszteletbeli tagjai lettek: dr. Babura László, Bella Lajos, Császár Elemér, Dedek-Crescens Lajos, Forster Gyula báró, Hillebrand Jenő, Hóman Bálint, Kollányi Ferenc, dr. Lepold Antal, dr. Machovich Gyula, Möller István, Szegfű Gyula, dr. Trikál József, Túri Béla, dr. Walter Gyula. A szépirodalmi szakosztályba tb. tagokul: Babits Mihály, Gaál Mózes, Herczeg Ferenc és a művészeti szakosztályba dr. Gerevich Tibor, Gróf

István, Jaschik Álmos, Vaszary János, ifj. Zsolt Nándor választottak meg. A magas színvonalú megnyitó közgyűlés *Balassa szerelme* c. eredeti melodrámmal végződött, melynek szerzője Homor Imre, városunk költője, zenéjét pedig Büchner Antal, országos híru zeneszerzőnk, főszékesegyházi karnagy írta. Minden egyes előadást lelkes ovációval fogadott a hallgatóság, ami nemcsak az élvezetes előadásoknak szólt, hanem biztató is volt a Társaság további működésére.

• • •

A kiállításról a következőkben számolunk be: Esztergom művészei, mint a Balassa Bálint Irodalmi és Művészeti Társaság művészeti osztálya, összefogtak, hogy a város és vármegye részéről tanúságot tegyenek arról a készségről, melynek gyökerei az éltető erőt a helyi talajból szívták. Nem egyszerű seregszemléje ez a művészetekkel foglalkozóknak, nem beszámoló az elért eredményekről, hanem egy nagyjelentőségű kísérlet. Céltudatos program megnyilatkozásának első ténye, önmegismerés és megismertetés szándékával. A vízbehullott kő felvert gyűrűje gyanánt művészet iránti nevelés célzatával kíván hatni, a megmozdítandó tó, – a közönség minden rétegére. A mai forrongó művészeti irányok között nemcsak a nagyközönség, de a műértő is könnyen tévútra lel. A szerkesztő-döntő egyéni törekvéseket az egységes vezetés erejével akarja megszilárdítani a társaság. – Nem a festőirányelvek egyöntetűsége, hanem csupán az egy helyhez kötöttség gondolata az összetartó kapocs. A társaság tagjai, amint azt a kiállítás élénken szemléltette, különböző irányokban haladnak. A szemlélő láthatta a naturalista, impresszionista és az expresszionista törekvéseket úgy, amint azok az egyes művészek nyelvén megnyilatkoznak. Részt vettek a festőművészeti csoportban: Bayer Ágoston nagy kollekcióval, kiemelkedő művei a *Hercegpálmás arcképe* és *Madonnája*. Olaszországi

tanulmányútja emlékei finom alkotások. Einczinger Ferenc, mint ultramodern mutatkozik be, elvont tárgyú képei hangos szín és hangsúlyozott vonallal szokatlanul újszerűnek hatnak. Az *Esztergomi séta* c. műve törekvéseit legvilágosabban sejteti. Jaschik Álmos grafikus és művészeti író, sorozatos illusztrációi külön-külön egy-egy gyöngyszemei a mély tudású művész alkotásainak. Muzeális értékű munkái között megcsodálták az *Ottó királyfi* mesék könyve részére készült színes rajzait. V. Holló Kornél képei közül *Erdőben* c. képe értékes mű, páris dunai képei finom munkák. Keplinger Gézáné klasszikus szépségű csendéletei a naturalista művész minden tudását tájékoztatják. Maksay Nelli rézkarcaiban a grafikai vonalvezetés kiváló értőként jelentkezik. Hidegh Béla lágyan csengő diszkrét képei kedves, hangulatos művek. Nyergesi János színezett, erős tehetségre valló tusrajzai

bemutakozónak vannak száma. Képei az őstehetség megnyilatkozásai. Ifj. Vitál István impresszionista törekvéseinél, különösen a *Hit* c. művében kiváló erejű. Pirchala Imre nagyszámú impresszionisztikus képei közül *Sz. Tamás* c. képe nagyszerű hatású. Magyarász Imre erőteljes aquarell- és pasztellképeivel szintén első ízben szerepel, – sokat ígérő tehetség. Hessky Iván finom aquarelljei a naturalizmus je-gyében mutatkoznak. Hellebrand Béla ötvösművész rajztanár nagy plasztikai tudással, az ősi magyaros ötvösművészet kovácsolt modorában előállított pompás anyag, forma és kivitel szempontjából előkelően nemes műtárgyakkal szerepel. V. Holló Kornél egyetlen szobrászművésze a társaságnak, kitűnő formaérzéssel alkotott, márványra éhes művekkel szerepel.

(*Esztergom és Vidéke*, 1926. december 16.)

Holló Kornél festménye

Dévényi Iván**HOLLÓ KORNÉL 1893–1969**

1969. november 21-én – hetvenhat esztendőős korában – elhunyt Esztergomban Holló (eredeti családi nevén: Holl) Kornél szobrászművész.

1893. november 11-én született Budapesten; a képzőművészeti főiskolán liptóújvári Stróbl Alajos növendéke volt. Végigharcolta az első világháborút; magas katonai kitüntetésekkel szerelt le. A 20-as években Esztergomban telepedett meg.

Főként kisplasztikákat és érmekeket mintázott; Leopold Antal művészeti író és Gerevich Tibor professzort ábrázoló érmét az esztergomi Keresztény Múzeum őrzi, *Anya és gyermeke* című szobra – egyetlen köztérre került munkája – Esztergom egyik parkjában áll.

Holló Kornél alapító tagja volt az esztergomi Balassa Bálint Irodalmi és Művészeti Társaságnak, amelynek tevékenységében Babits, Bányai Kornél költő és Féja Géza is részt vett. Hollótól származott az a gondolat, hogy Esztergom városa állíttasson szobrot Balassa Bálintnak, az esztergomi bástyák alatt 1594-ben elesett katonaköltőnek. (A terv azután – hála Holló fáradhatatlanságának – meg is valósult; a Balassa-emlékmű – Dózsa-Farkas András alkotása – 1938-ban készült el.)

A felszabadulás után Holló a Magyar-Szovjet Művelődési Társaságban munkálkodott (a Társaság esztergomi szervezete egyik irányítójaként) és képzőművészeti szakkört vezetett. A sors kegyes volt hozzá, testileg is, szellemileg is friss maradt élete utolsó napjáig.

Az esztergomi belvárosi temetőben helyezték végső nyugalomra november 24-én Holló Kornélt; az esztergomi képzőművészek nesztorának gyászszertartásán az eltávozott szobrász és művészpédagógus sok-sok barátja, tisztelője és tanítványa jelent meg.

(*Művészet*, 1970(1)48.)

Holló Kornél: *Einczinger Ferenc*, 1940

Holló Kornél: *Einczinger Sándor*, 1940

Kaposi Endre HOLLÓ KORNÉL EMLÉKÉRE

1893-ban – 110 éve – született Budapesten. A Képzőművészeti Főiskolán lipotóújvári Stróbl Alajos növendéke volt. Az 1920-as évek elején telepedett le Esztergomban. Alapító tagja volt a Balassa Bálint Irodalmi és Művészeti Társaságnak. Főképpen kisplasztikákat és érmekeket készített, de városunkban három köztéri műve is látható. Az ő műve a Széchenyi téri *1848-as emlékmű Kossuth domborműve* (1948), a Petőfi Sándor Általános Iskola falán 1973-ban elhelyezett *Petőfi-dombormű*, valamint a Szent István Strandfürdő parkjában álló *Anyja és gyermeke* című kőszobor. Lepold Antalról és Gerevich Tiborról készített érmeit a Keresztény Múzeum őrzi.

1923-ban Fuchs Hajnalkával közös kiállítást rendezett a Kaszinóban. 1926-ban szerepelt a Balassa Társaság kiállításán, 1928-ban részt vett a városunkban megrendezett egyházművészeti kiállításon. 1955-ben ott voltak művei az esztergomi és Esztergom-vidéki festők és szobrászok tárlatán. 1969-ben hunyt el városunkban. Halála után egy évvel *Elhagyottan* című bronz kisplasztikája kiállításra került a Balassa Múzeumban megrendezett *A Komárom megyei művészet 25 éve* című tárlaton. Haláláig aktív művészetpedagógiai munkát végzett.

(Esztergom és Vidéke, 2003. március 13.)

Holló Kornél: *Petőfi Sándor*, 1973 (Esztergom)

Holló Kornél:
Kossuth Lajos, 1948:
„Itt szállt meg
Kossuth Lajos 1848.
október 18-án.”
(Esztergom)